

Zoeken en vinden met website van CrossOver

Wie wat waar in onderwijs, arbeid en zorg

Jongeren met een beperking kunnen eenvoudig verdwalen in de werelden van onderwijs, arbeid en zorg. Wie doet wat? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Werken de verschillende instanties samen of bekijken ze de situatie van de cliënt uitsluitend door hun eigen bril? Een nieuwe website biedt inzicht en overzicht.

Tekst: Thedo Keizer (*)

Kenniscentrum CrossOver, in 2007 in het leven geroepen om de arbeidsparticipatie van jongeren met een beperking te vergroten, lanceerde dit voorjaar de website www.allespelersinbeeld.nl. De ingewikkelde werelden van onderwijs, arbeid en zorg zijn hierop overzichtelijk in kaart gebracht. Eindelijk hoeft het niet meer lastig te zijn om te zien wie wie is bij ondersteuning, advies en zorg. Van heel veel organisaties, instellingen en professionals wordt in heldere woorden verteld wat zij kunnen betekenen voor jongeren met een beperking. 'We begonnen in eerste instantie met het maken van rapporten', vertelt een van de opstellers Jeannette Paul. 'Maar die werelden maar door weinig mensen gelezen. Daarop ontstond het idee om een website te maken. Je hebt de drie werelden onderwijs, arbeid en zorg; elke wereld met zijn eigen logica en systematiek. Hoe moet je dat benaderen? Toen dachten we: het draait om jongeren, dus we moeten vanuit hun perspectief beschrijven met wie ze te maken kunnen krijgen. Wat dit betreft zijn er vier typen te onderscheiden: de aanbieder, de gids, de toegangspoort en andere dienstverleners. Deze typen hebben we vervolgens voor de drie werelden op de website beschreven. Dit overzicht is voor professionals natuurlijk ook heel handig.'

Welke nieuwe inzichten leverde het overzicht op? Paul: 'Er zijn heel veel spelers, maar het is geen evenwichtige lijst. Het aantal indicatiestellers en toegangspoor-ten is stuitend lang. Je moet soms wel langs achttien clubjes. En als je kijkt naar de gidsorganisaties, dan is die lijst weer heel kort. Daar is nog veel winst te behalen. Eigenlijk zijn er maar drie spelers die zich tegelijk in meerdere werelden bevinden: MEE, het UWV en de gemeenten.'

Dilemma

De website kan helpen om de wederzijdse kennis van elkaar en daarmee de samenwerking tussen al deze instanties te bevorderen, denkt Paul. Want daaraan ontbreekt het nogal eens. 'Er is erg weinig samenhang. De samenwerking is zowel eindeloos als beperkt. Op regionaal niveau gebeurt er veel, maar de structuur die je graag zou willen zien, ontbreekt vaak. Natuurlijk is het lastig. De behoeften van jongeren met een beperking verschillen enorm. Jongeren met autisme bijvoorbeeld hebben te maken met andere scholen, artsen en regelingen dan jongeren met een spasme. Je kunt niet voor iedere combinatie een vorm van samenwerking organiseren; de combinaties zijn eindeloos.' Het rapport 'Zorgorganisaties in beeld', dat aan de basis lag van de nieuwe website,

onderscheidt twee uitersten in de mening over samenwerken. 'Sommigen vinden dat je samenwerking helemaal moet overlaten aan de professionals in het veld', vertelt Paul. 'Als ze elkaar vinden, zijn ze prima in staat om te overleggen. Dat gebeurt bijvoorbeeld via de "verwijsindex". Dat is een digitaal systeem van de overheid dat meldingen van hulpverleners registreert. Iedere keer als er iets met een jongere aan de hand is, wordt dat in de verwijsindex vermeld. De index is toegankelijk voor aangesloten organisaties. Er staat bijvoorbeeld in dat de betreffende jongere in aanraking is geweest met organisatie X. Wie dat zijn en wat die organisatie precies doet, kun je dan weer mooi opzoeken op allespelersinbeeld.nl.' Anderen vinden dat je de samenwerking moet aansturen en organiseren, bijvoorbeeld via samenwerkingsprotocollen. 'De overheid is de motor van veel samenwerkingsverbanden. Maar het veld vindt dat al gauw te veel worden. Dat besef begint ook door te dringen in Den Haag.' De twee meningen stellen de betrokkenen voor een dilemma, weet Paul. 'De eerste mening, alles vrijlaten, betekent meer maatwerk. Maar daar is weinig controle op. En bij de tweede kun je de vraag stellen of je professionals nou echt moet vertellen wat zij moeten doen. Dat is de worsteling die je steeds ziet, ook bij beleid-

smakers. Je wilt vrijlaten, maar ook controleren. En er mag niks misgaan, anders staat de maatschappij weer op haar achterste benen. Op dat dilemma is het antwoord nog niet gevonden.'

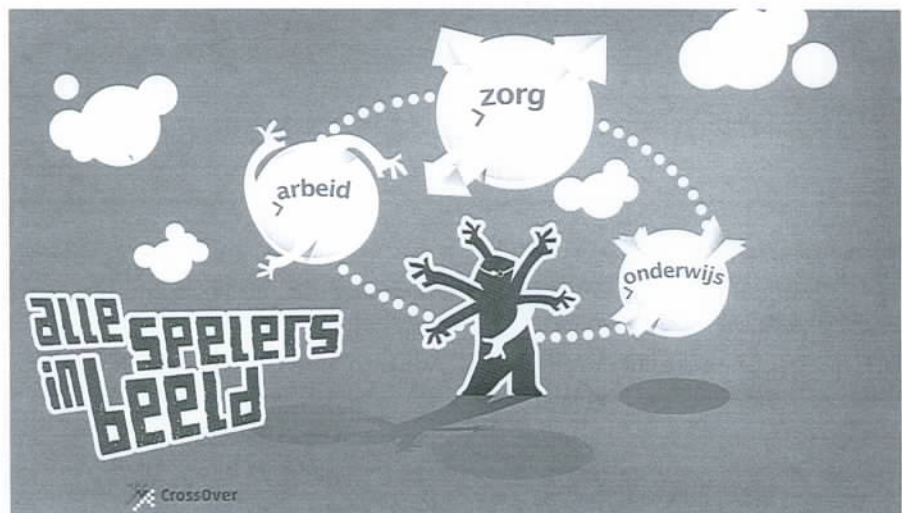
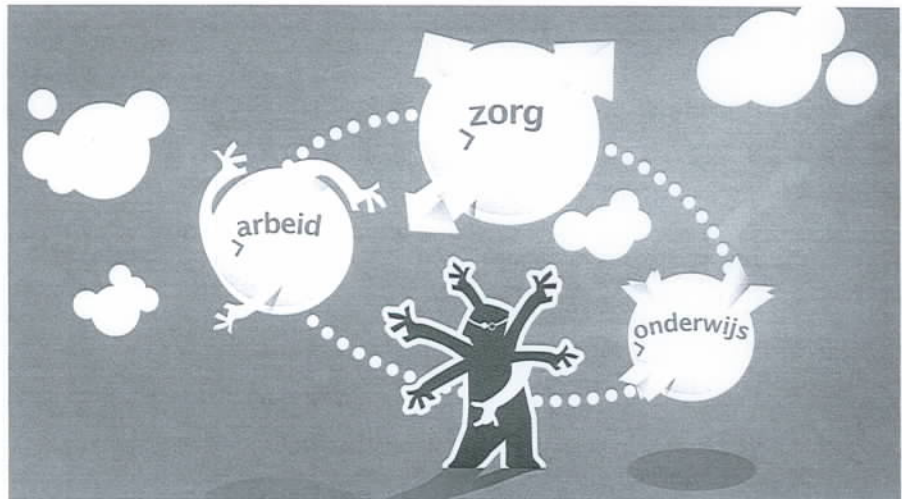
Regie onduidelijk

Mark van de Lockant, consultant bij IBN Arbeidsintegratie, beaamt dat samenwerking met andere partijen soms ingewikkeld is. 'In de praktijk is het lastig om iedereen op één lijn te krijgen. Het is ook wel eens onduidelijk welke partij nou eigenlijk de regie heeft, wie wanneer moet ingrijpen. Ik had bijvoorbeeld een cliënte met een niet-aangeboren hersenletsel; zij had dat letsel overgehouden aan een ongeluk. Zij werkte bij een taxibedrijf en deed schoolvervoer, maar dat kostte haar veel te veel energie. Uiteindelijk werd ze door het UWV bij ons aangemeld en hebben wij gezocht naar alternatieven. Maar dat viel niet mee. Intussen kreeg ze steeds meer last van haar beperking en viel ze terug. Nu zit ze weer in het revalidatiecentrum waar ze ook al na haar ongeluk zat. Het is dus belangrijk om bij aanvang van een traject te kunnen vaststellen wie alle spelers zijn in het dossier.'

Goed voorbeeld

Dat goede samenwerking tussen verschillende partijen mooie dingen kan opleveren, bewijst het traject van de 29-jarige Danny McQueen. Hij heeft een lichte verstandelijke beperking en kwam via het UWV bij Van de Lockant terecht. 'IBN heeft samen met het UWV en de Atlant Groep in Helmond een Wajong-contract afgesloten', zegt de laatste. 'Het doel daarvan is om Wajongeren met inzet van alle mogelijke instrumenten te begeleiden naar regulier werk. Danny kwam bij ons na vervelende ervaringen bij een vorig re-integratietraject.'

McQueen vertelt: 'Ik kreeg in dat vorige traject te maken met een nieuwe consultant die niet dacht dat ik de capaciteiten had om te doen wat ik wilde doen. Het was vervelend dat ik steeds moest laten zien wat ik wel en niet kan. Mijn eerste consultant kende me goed, maar die was een jaar later weg. En die nieuwe consultant dacht er allemaal heel anders over. Ook kwam zij bepaalde afspraken niet na.

En ik vind: afspraak is afspraak. Toen ben ik maar zelf naar het UWV gegaan en heb ik tegen de arbeidsdeskundige gezegd: ik heb in het verleden laten zien dat ik méér kan. Het UWV was dat met me eens, zij hebben me in contact gebracht met IBN.' 'Danny is betrokken, loyaal en zeer gemotiveerd', zegt Van de Lockant. 'Wij zijn met hem aan de slag gegaan. Uit een nieuwe interesstest bleek dat een technische functie het best bij hem zou passen. Hij heeft deelgenomen aan de cursus "Vind je eigen weg" – allemaal heel positief. Uiteindelijk hebben we hem kunnen plaatsen als technisch productiemedewerker bij een spuitgietsbedrijf en kon hij tegelijk starten met de cursus Spuitgietsen I. Hij is binnen het bedrijf bijzonder goed opgevangen.'

'Die cursus was goed voor mijn zelfvertrouwen', zegt McQueen. 'Ik heb gestudeerd, mijn diploma gehaald en bewezen dat ik meer kon dan ze dachten. Ik heb nu het gevoel dat ik op mijn plek zit.'

Eyeopener

Terug naar de website allespelersinbeeld.nl, die meer inzicht biedt in de rollen die alle partijen in onderwijs, arbeid en zorg vervullen. Paul is blij met het resultaat. 'We kregen reacties als "een eyeopener om het op deze manier gepresenteerd te krijgen". Een ander vond het een "buitengewoon helder en goed overzicht". Dat is natuurlijk fijn. De website is geen sociale kaart, er staat niet wie mevrouw Jansen is, "de therapeutisch spelleider op de hoek". Maar wel: waar is de instelling voor jeugdzorg voor verantwoordelijk? En de GGZ, hoe werkt dat?' Is de website actueel? 'Natuurlijk houden we haar up-to-date', zegt Paul. 'Formele rollen zullen soms schuiven, bijvoorbeeld na wijzigingen in het onderwijs en bij de AWBZ. Daar zijn we heel alert op.' ■

(* Theodo Keizer is als tekstschrijver verbonden aan Kenniscentrum CrossOver. www.allespelersinbeeld.nl.